

Euskal Herria independentziaranzko bidean (8)

1. MMT (alegia, DTM)

“The interesting thing here is that it appears the way modern money actually functions today is extraordinarily beneficial to *everyone*! It occurs to me that the first sovereign country that politically understands this, and is able to align its fiscal policies accordingly, will become so wealthy and prosperous it will rapidly dominate all other economies. It will be able to have the finest, most advanced medical and health services industry, the most efficient and convenient transportation system available, the most beautiful and comfortable housing imaginable, the healthiest and tastiest foods that can be grown and prepared, the most effective education and school systems, the best and most stylish shoes and apparel, the healthiest and most diverse natural ecosystems, and the most leisure time—including the most wonderful, fun, and satisfying places and ways to spend it.”

J. D. Alt¹

2. Literatura eta Ekonomia

Ba ote daukate ezer komunik literaturak eta ekonomiak?

Ez dakit, baina hona hemen tanta interesgarri batzuk.

a) Margaret Atwood

Literaturaz zertxobait aipatuko dut. Zein literaturaz, baina? Nobel saria merezi duen kanadar emakume idazle batenaz: obra oparoa plazaratu duen Margaret Atwood-en literaturaz².

Ez-fikzioa aukeratu dut, eta, zehazki azken obra: *Payback: Debt and the Shadow Side of Wealth*. (Idazle oso on baten obra Euskal Herrian daukagun idazle hoberenetariko batez pentsatuz. Itxarorentzat, *quid pro quo* orekatua izan dadin esperantzan.)

---

¹ Ikus <http://neweconomicperspectives.org/2012/05/the-semantic-problem-with-mmt-an-exercise-in-framing.html>.

² Ikus http://www.margaretatwood.ca/books_by.php.

Randall Wray-k ere, MMT-ko aitaponteko batek, behin baino gehiagotan aipatu du Atwood-en obra hori.

Hortaz, zorra da kontua: zorra eta aberastasun alde iluna³.

Atwood-ek zorra bizitzaren balantzean agertzen digu, betebeharraren eta sariaren artean. Izan ere, bere izaeraz, zorrak desoreka esan nahi du, atsekabe ekartzen duena. Krisi finantzarioaren erdigunean egon ginenean, Atwood-ek zorraren izaera ikertu du. Kanadarrak hori adierazten du bost kapitulutan. Zenbait hitzalditan oinarrituta, mailegu ematea eta mailegu hartzea analizatu ditu ikuspuntu desberdinetatik: finantzatik, psikologiatik, teologiatik, literaturatik eta ekologiatik.

Atwood-ek zorraren historia intelektuala idatzi du: zorra gizakiaren arazo gisa, liburuaren funtsa gizakia baita. Liburuari ez zaio falta umorea, ezta Atwood-en betiko eta aparteko probokazio puntua ere.

Lehen kapituluan, arlo finantzarioan, *Ancient Balances*, antzinako balantzeak, primate batzuen trukeekin hasiz, Antzinateko zorren ikertzeari ekin dio, zenbait kode, Egiptoko ereduak eta mitologia greko-latina aipatuz.

Bigarrenean, *Debt and Sin*, zorra eta bekatua, ikuspegi teologikoa du ikergai: horretarako Bibliako erreferentziak izan ditu lagungarri, baita deabruarekiko *Faustoren* akordioa ere.

Hirugarren atalean, *Debt as Plot*, zorra azpijoko gisa, zordunaren jolasa ikertzen du, eta bereziki XIX. mendeko literaturaren ereduak irakur ditzakegu.

Laugarrenean, *The Shadow Side*, alde iluna, zorrak ordaintzen ez direnean, zer gertatzen den diosku: barkamena eta mendekua, kartzela eta lan bortxatua, arlo psikologikotik ikusita.

Azkenean, bosgarrenean, *Payback*, naturarekiko zor ekologikoa du aztergai idazle kanadarrak, ondorio latzak modu gordin batean azalduz.

Aspaldiko plazera izan dut Atwood-en prosa irakurtzean. Oraingo honetan, liburuaren prosa zehatza izatetik at oso arina da, hitzaldietan erabiltzen den modukoa. Kontua da Atwood-ek guk baino hobeki ikusten dituela gauzak, argiago eta sakonago, ikusten ez ditugun ikuspegietatik gainera⁴.

b) Samuel Taylor Coleridge

Bill Mitchell-ek, MMT-ko beste aitaponteko batek, Coleridge aipatu du, *On the Vulgar Errors Respecting Taxes and Taxations* izeneko lana, hain zuzen ere.

---

³ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2011/09/02/zorra-eta-aberastasunaren-alde-iluna/>.

⁴⁴ Finantza zorrari dagokionez, aurrera begira, beste liburuxka bat dut helburu: *Diru-teoria modernoa eta finantza ingeniariatza*.

Mitchell-ek *“Poeta batek ekonomialari gehienek baino gehiago jakin duenean” lantxoan dioenez*⁵,

“Samuel Taylor Coleridge knew 200 odd years ago that government spending was essential to provide infrastructure and economic growth that bound the nation together “from the Orkneys to the Rocks of Scilly”.”

Beraz, Eurolandiari dagokionez, Mitchell-en hitzez,

“I suggest the ECB officials take a break for a few days and read some of his poetry and essays and then turn up at work on Monday and announce a major funding package for all struggling member states.”

c) William Shakespeare

Veneziako merkataria aipatzen du Marshall Auerback-ek.

Auerback-ek dioenez,

“In the great Shakespearean comedy, Shylock agrees to lend money to Bassanio on the credit of Antonio, Shylock’s Christian rival. Shylock, suspicious of Antonio, sets the security as a pound of Antonio’s flesh. When Antonio’s merchant ventures fail and he cannot come up with the money to pay off Bassanio’s loan, Shylock demands the pound of flesh, which will surely kill Antonio. Of course, in the end, Shylock is foiled. Dressed as an eminent judge, Antonio’s indirect beneficiary Portia takes Shylock’s insistence on the letter of the bond to its absurd conclusion. The bond specified only a pound of *flesh*, she maintains, but “no jot of blood.”.”

Eurolandian gauza bertsua daukagu. Izan ere, Auerback-en hitzez,

“In much the same way, Germany’s ongoing insistence on its pound of Spanish, Italian, Greek, or Irish flesh via further fiscal austerity is impossible to secure without spilling further massive quantities of blood from the periphery body politics. Like Shylock, Germany apparently fails to appreciate extracting too much flesh from the borrower ultimately does draw away its lifeblood, making repayment impossible. Much like Shylock, Berlin is trapped. Only the ECB as “judge” can offer a way out. Will Germany see that, or will it risk a fate as ignominious as Shylock?”

Literatura eta ekonomia, biak, lotuta MMT-en bitartez, alegia, DTM-ren bidez.

4. Gogoratzekoa

Gora Euzkadi azkatuta! Izeneko lantxoa argitaratu nuen 2005ean⁶. Elgoibarreko San Migeleko frontean hildakoez ari nintzen.

---

⁵ Ikus <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=19649#more-19649>.

⁶ Ikus <http://paperekoa.berria.info/iritzia/2005-11-02/005/824/.htm>. (Felix osaba Garaizabal konpainian egon zen, ez Gordexola batailoian. Gordexola Batailoia eratu zutenean, Felix hilda zegoen.)

Aranzadi elkarteari, *Elgoibar 1936* eta *Ahaztuen Oroimena* elkarteei esker, San Migelen hil ziren zenbait gudariren gorpuzkinak berreskuratu dira⁷.

San Migelen hildako gudariak aipatuz eta gogoraturaz, ozen esan behar dut ezen euskaldunok ez dugula behar inongo estatu zaharkiturik berreskuratu, Euskal Errepublika Independente berria, lehen aldiz gure historian, eraikitzea baizik.

Argi eta garbi gera bedi.

donejurgi (joseba felix tobar-arbulu)

---

⁷ Ikus <http://es.scribd.com/doc/65376359/Felix-Arbulu-Bilbao>,
<http://www.scribd.com/doc/68985124/Felix-Arbulu-Bilbao-segida-1>,
<http://es.scribd.com/doc/96794229/Felix-Arbulu-Bilbao-segida-2>,
<http://es.scribd.com/doc/97127785/Felix-Arbulu-Bilbao-segida-3>.